

**УХВАЛА
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про закриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Абрамовича Олексія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу другої частини першої статті 39 Житлового кодексу України

Київ
15 квітня 2024 року
№ 6-уп(II)/2024

Справа № 3-111/2021(255/21)

Другий сенат Конституційного Суду України у складі:

Головатий Сергій Петрович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович (доповідач),
Лемак Василь Васильович,
Мойсик Володимир Романович,
Первомайський Олег Олексійович,
Юровська Галина Валентинівна,

розглянув на пленарному засіданні справу за конституційною скаргою Абрамовича Олексія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу другої частини першої статті 39 Житлового кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Городовенка В.В. та дослідивши матеріали справи, Другий сенат Конституційного Суду України

у с т а н о в и в:

1. Абрамович О.В. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частині другій статті 24, частині другій статті 47 Конституції України (конституційність) абзац другої частини першої статті 39 Житлового кодексу Української РСР. Законом України „Про

деряднізацію законодавства України“ від 21 квітня 2022 року № 2215–ІХ, який набрав чинності 7 травня 2022 року, до Житлового кодексу Української РСР внесено зміни, зокрема його назву викладено в новій редакції – Житловий кодекс України (далі – Кодекс) та в тексті Кодексу слова „Рада народних депутатів“ у всіх відмінках і числах замінено словом „рада“ у відповідних відмінку і числі.

Згідно з частиною першою статті 39 Кодексу громадян беруть на облік як осіб, які потребують поліпшення житлових умов „за місцем проживання – виконавчим комітетом районної, міської, районної в місті, селищної, сільської ради за участю громадської комісії з житлових питань, створюваної при виконавчому комітеті“ (абзац другий).

Зі змісту конституційної скарги Абрамовича О.В. та долучених до неї матеріалів випливає таке.

Абрамович О.В. 9 жовтня 2017 року звернувся до виконавчого комітету Чорноморської міської ради із заявою про взяття на квартирний облік його та членів його родини на підставі статті 81 Закону України „Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей“ від 20 грудня 1991 року № 2011–ХІІ, однак йому відмовили у прийнятті на квартирний облік.

Абрамович О.В. звернувся до Іллічівського міського суду Одеської області з позовом до виконавчого комітету Чорноморської міської ради про зобов’язання взяти його та членів його сім’ї на квартирний облік як осіб, які потребують поліпшення житлових умов і надання житлового приміщення.

Рішенням Іллічівського міського суду Одеської області від 10 липня 2019 року, залишеним без змін постановою Одеського апеляційного суду від 4 лютого 2020 року, відмовлено у задоволенні позовних вимог Абрамовича О.В.

Колегія суддів Третьої судової палати Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду постановою від 27 травня 2021 року касаційну скаргу Абрамовича О.В. залишила без задоволення, а рішення судів першої та апеляційної інстанцій – без зміни і зазначила, зокрема, що „погоджується із висновками судів першої та апеляційної інстанцій, що подання документів та

вирішення питання про взяття особи <...> на квартирний облік здійснюється виконавчим комітетом місцевої ради за місцем постійного проживання та реєстрації особи у відповідному населеному пункті“; „обґрунтованими є висновки судів про правомірність відмови виконавчого комітету Чорноморської міської ради <...> у прийнятті позивача та членів його сім’ї на квартирний облік <...> оскільки Абрамович О.В. постійно проживав та зареєстрований разом із членами своєї сім’ї на території Березівської міської ради Одеської області“.

Автор клопотання вважає, що внаслідок застосування в остаточному судовому рішенні у його справі абзацу другою частини першої статті 39 Кодексу його дискриміновано «за ознакою „місця проживання“» та порушено конституційне право на житло, гарантоване частиною другою статті 47 Конституції України.

2. Другий сенат Конституційного Суду України Ухвалою від 1 лютого 2023 року № 4-у(II)/2023 відкрив конституційне провадження у цій справі, а Ухвалою від 1 березня 2023 року № 9-у(II)/2023 ухвалив розглянути цю справу у формі письмового провадження.

3. Другий сенат Конституційного Суду України, повно та всебічно дослідивши матеріали справи, дійшов висновку про наявність підстав для закриття конституційного провадження у справі з огляду на таке.

Згідно з Законом України „Про Конституційний Суд України“ сенат Конституційного Суду України закриває конституційне провадження у справі, якщо під час пленарного засідання будуть виявлені підстави для цього (частина четверта статті 63); за статтею 62 цього закону такою підставою є неприйнятність конституційної скарги (пункт 4).

3.1. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб’єкта права

на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Другий сенат Конституційного Суду України звертає увагу, що він за іншою конституційною скаргою Абрамовича О.В. ухвалив Рішення у справі щодо дискримінації у реалізації права на житло від 22 червня 2022 року № 5-р(П)/2022 (далі – Рішення), яким визнав таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), пункт 2 частини другої статті 40 Кодексу, згідно з яким знімають з обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, у випадку „виїзду на постійне місце проживання до іншого населеного пункту“. У Рішенні також наголошено, що «крім Кодексу, законодавець урегулював питання реалізації конституційного права на житло громадянами, які потребують соціального захисту, Законом України „Про житловий фонд соціального призначення“, що є спеціальним законодавчим актом у цьому питанні в контексті *lex specialis derogat generali*»; а „оспорюваний припис статті 40 Кодексу <...> окремо від змісту спеціального законодавчого регулювання реалізації права на житло громадянами, які потребують соціального захисту, з підстав, зазначених у конституційній скарзі, не може бути визнаний таким, що суперечить припису частини другої статті 47 Конституції України“ (перше речення абзацу другого, абзац п’ятий підпункту 7.1 пункту 7 мотивувальної частини).

Другий сенат Конституційного Суду України констатує, що питання реалізації конституційного права на житло громадян, які потребують соціального захисту, унормовано не лише оспорюваним приписом Кодексу, а передусім Законом України „Про житловий фонд соціального призначення“. До того ж власне механізм реалізації гарантованого статтею 47 Конституції України права на житло є складним і охоплює різні умови, що створює держава, за яких кожний громадянин матиме змогу побудувати житло, придбати його у власність або взяти в оренду. Цей механізм унормовано й іншими законами України, зокрема, „Про

оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні“, „Про іпотеку“, „Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю“, „Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень“, „Про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду“.

Автор клопотання залишає це поза увагою та не вказує, як саме оспорюваний припис Кодексу, що визначає порядок узяття громадян, які потребують поліпшення житлових умов, на облік, зокрема „за місцем проживання“, призвів до дискримінації та порушення його конституційного права на житло. До того ж конституційне право на житло, про яке він зазначає в конституційній скарзі, вже було захищено від дискримінації з ухваленням Рішення. Тому Абрамович О.В., твердячи про неконституційність абзацу другої частини першої статті 39 Кодексу, фактично піддає сумніву досконалість унормованого законодавцем механізму реалізації конституційного права на житло.

В Ухвалі Другого сенату Конституційного Суду України від 10 травня 2023 року № 35-у(II)/2023 наголошено, що „звернення особи до Конституційного Суду України з конституційною скаргою не може бути спрямоване лише в інтересах публічного порядку (*actio popularis*); суб'єкт права на конституційну скаргу має зазначити, яке з гарантованих Конституцією України його людських прав зазнало порушення внаслідок застосування закону“ (друге речення абзацу першого підпункту 2.2 пункту 2 мотивувальної частини). З огляду на це особа, яка звертається до Конституційного Суду України, повинна не лише зазначити, а й навести аргументи, як саме оспорюваний закон (його окремі приписи), який був застосований в остаточному судовому рішенні в її справі, реально порушує її гарантоване Конституцією України право.

Другий сенат Конституційного Суду України вважає, що автор клопотання не навів аргументів на підтвердження того, що його конституційне право було реально порушено внаслідок застосування оспорюваного припису Кодексу, тому

в цій справі не зазначено конституційного права, яке зазнало порушення внаслідок застосування закону.

Отже, Абрамович О.В. не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для закриття конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 36, 55, 62, 63, 65, 67, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 48, § 55 Регламенту Конституційного Суду України Другий сенат Конституційного Суду України

У Х В А Л И В:

1. Закрити конституційне провадження у справі за конституційною скаргою Абрамовича Олексія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу другої частини першої статті 39 Житлового кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГИЙ СЕНАТ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**